

Asia: VN/17576/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lukio-opiskelua Suomessa suomen kielellä tulee edistää eikä haitata

Suomen Lähilukioyhdistys ry edustaa maaseudun ja haja-asutusalueiden pieniä lukioita. Yhdistyksen 176 jäsenlukiota on puolet Suomen lukioista.

Yhdistyksen keräämien tietojen mukaan Suomeen on tähän mennessä saapunut opiskelijoita ulkomailta pääosin kahta tietä: eri toimijoiden kautta Venäjältä sekä Finest Future -hankkeen kautta Aasiasta.

Sallan lukio on jo noin 15 vuoden ajan järjestänyt lukio-opetusta venäläisnuorille. Nämä opiskelevat suomen kielen ennen Suomeen tuloa kotimaassaan. Samalla periaatteella on venäläisiä opiskelijoita itärajan läheisyydessä myös esimerkiksi Savukosken, Posion ja Tohmajärven lukioissa.

Etelä-Pohjanmaalla Järviseudun ammatti-instituutti JAMI on tehnyt Petroskoin suomalais-ugrilaisen koulun kanssa pitkään yhteistyötä omassa opiskelijarekrytoinnissaan hyvin tuloksin. Tätä yhteistyötä ollaan laajentamassa muun muassa Alavuden, Alajärven ja Vimpelin lukioihin.

Finest Future -hankkeen kautta on Vietnamista ja Uzbekistanista lukuvuonna 2021–22 Suomen lukioissa noin 15 opiskelijaa, mm. Mäntän, Rantasalmen ja Taavetin lukiossa. Myös tämän hankkeen kautta tulleet ovat organisoidusti opiskelleet suomen kielen lähtömaassaan. Heidät on sijoitettu ohjatuissa 2–3 hengen ryhmissä pääosin maaseudulle väestökatoalueen pieniin lukioihin.

Kielen hallinta opiskelun edellytyksenä takaa tietyn laatutason. Suomen kielen taito arvioidaan kirjallisella kokeella ennen opiskelijaksi ottamista. Esimerkiksi Sallassa hakijoita on vuosittain tiettävästi ollut noin 70, joista on valittu 10. Suomen kieli auttaa suomalaiseen yhteiskuntaan kotoutumisessa ja sitoutumisessa. Sallan kokemusten mukaan noin 80 % venäläisopiskelijoista jää lukion jälkeen Suomeen opiskelemaan.

Oppivelvollisuuslain 2 § kuuluu nyky muodossaan: ”Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia”. Ehdotuksen mukaan teksti jatkuisi: ”Lapsi katsotaan Suomessa vakinaisesti asuvaksi, jos hänellä on kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta ja hänen maassa oleskelunsa peruste on muu kuin opiskelu”.

Tämä hankaloittaisi ulkomailta saapuvien nuorten opiskelua toisella asteella. Heidän oleskelunsa perustehan on juuri opiskelu. Vailla virallista rekisteröitymistä he jäisivät alle 18-vuotiaina ilman mm. Kelan asumistukea ja opintorahaa sekä laillista edustajaa Suomessa.

Suomen Lähilukioyhdistys ry pitää ulkomailta tulevia lukiolaisia erinomaisena keinona vaikuttaa Suomen pahenevaan työvoimapulaan, huoltosuhteen heikkenemiseen sekä maaseudun hupeneviin nuorisoikäluokkiin. Ulkomailta Suomeen siirtyneistä korkeakouluopiskelijoista lukiolaiset eroavat siinä, että he tulevat noin kolme vuotta nuorempina ja valmiiksi suomenkielen taitoisina. Tämä lisää todennäköisyyttä sille, että nämä nuoret jäävät lopulta hyvin koulutettuina veronmaksajina osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kehittyvistä maista tulevana he todennäköisesti jäisivät omassa maassaan vaille lukiokoulutusta.

Yhdistyksen mielestä oppivelvollisuuslain 2 §:ää ei tule muuttaa. Suomessa suomen kielellä tapahtuvaa lukio-opiskelua tulee arvostaa sitoutumisena suomalaiseen yhteiskuntaan ja sallia ulkomailta Suomeen hakeutuneille lukiolaisille samat oikeudet kuin kantasuomalaisillekin nuorille.

Mattila Jukka

Suomen Lähilukioyhdistys - Suomen Lähilukioyhdistys on rekisteröity
yhdistys, siis Suomen Lähilukioyhdistys ry